

Trött, deppig

Ann-Christines trötthet var sköldkörtelfel.

Under två år var Ann-Christine Reimer så trött att det var en kraftanstängning att tvätta. I dag mår hon tack vare mediciner bättre – men det tog tid att få en diagnos.

Text: JOSEFIN EKMAN

När det var som värst orkade Ann-Christine Reimer, 44 år, inte lyfta diskmedelflaskan från ena sidan av diskbänken till den andra.

Tröttheten var förlamande.

– Värst var det på mornarna. Jag kunde titta mig i badrumsspeglarna och tänka "Överlev till klockan elva så klarar du dagen".

Efter att ha varit aktiv löpare i 25 år la kroppen plötsligt av 2002. Hon kallsvettades och var helt slut, men på företagshälsovården hittade de inget fel på henne.

Det skulle dröja två år innan hon fick en diagnos, år då hon mådde fruktansvärt dåligt.

– Jag nästan grät hos företagshälsovården för att jag var så trött. Jag som annars hade energi för ett helt fotbollslag. Vissa mornar kändes det som om jag skulle gå till min egen avrättning, säger Ann-Christine.

"Jag funderade på om det kunde vara ms"

Det var en väninna med samma symtom som till slut rekommenderade Ann-Christine att kräva ett blodprov som kunde bekräfta en sköldkörtelrubbing.

– Under de här två åren försökte jag själv klura ut vad jag led av, och jag funderade på om det kunde vara ms. När jag väl fick diagnosen kom det inte som en överraskning. Det var stort jubel – äntligen är jag sjuk på riktigt!

Ann-Christine är kritisk till att sjukvården är så dåligt insatt i en sjukdom som drabbar hundratusentals varje år.

– Hade jag fått behandling med det samma hade jag inte tvingats till de här två förlorade åren – ju längre du går obehandlad desto längre tid tar det att komma tillbaka till ett hyfsat liv. Mörkertalet över antalet drabbade är enormt och alldeles för många blir feldiagnostiserade. Det finns de som får höra att de har hjärntumör eller alzheimers.

I dag försöker hon stötta andra drabbade genom webcommunityt Thyroid.se.

ORKADE INGET. Ann-Christine Reimer orkade helt plötsligt ingenting. Det dröjde två år innan hon fick diagnosen sköldkörtelrubbing och rätt medicin.

Foto: LASSE SVENSSON

och utan lust?

Sköldkörtelrubbningar kan uppstå när som helst i livet

Tecknen påminner om utbrändhet. Du är oförklarligt trött hur mycket du än sover, känner dig nedstämd och initiativlös. Samtidigt har du problem med vikten och har tappat all sexlust.

Sköldkörtelrubbningar är en dold kvinnosjukdom som kan debutera när som helst i livet, men oftare efter 40 år eller en graviditet.

– Orsaken till varför just kvinnor främst drabbas är inte klarlagd, säger Bo Wikland, läkare inom invärtesmedicin.

HÄLSA

Skaffa dig ett friskare liv

Orsak

■ Sjukdomen beror på att sköldkörtels hormonproduktion störs, vilket sätter ämnesomsättningen i obalans. Efter som ämnesomsättningen styr allt från kroppstemperatur, vikt och aptit till humöret, frukt-samhet, minne och sexlust, uppstår symptomen i vitt skilda kroppsdelar, vilket kan göra det svårt att sätta en diagnos.

Två olika typer

■ Det finns två typer av rubbningar: under- och överfunktion. Vid underfunktion kan sköldkörteln inte bilda tillräckligt med hormoner vilket gör att kroppen går på ständig sparlåga. Minsta kropps-ansträngning gör dig utmattad och du tappar aptiten men går ändå upp i vikt. Samtidigt blir du lätt frusen, får svullnader kring ögonen och glömmar lätt bort saker.

– Även besvär med rörelseorganen som stelhet och värk – fibromyalgiknande symtom – är vanligt, säger Bo Wikland.

Vid överfunktion produceras i stället för mycket hormoner, vilket gör kroppen hyperaktiv. Du svettas, har svårt att sova och rasar i vikt trots att du ständigt är hungrig. Många får också kort stubin, vilket kan ställa till problem i äktenskapet, föräldrarollen eller på arbetsplatsen.

Att ständigt gå på högvarv gör dig också stundtals väldigt trött.

Enkelt att få diagnos

■ Genom ett enkelt blodprov på vårdcentralen där halten av sköldkörtelhormoner mäts kan du få rätt diagnos och behandling.

Vid underproduktion ges patienterna sköldkörtelhormon. För patienter med överproduktion är läget besvärligare – sköldkörteln kan behöva opereras bort. Underfunktion är dock den vanligare formen av sköldkörtelrubbning.

Kontakta läkare

■ Om du har minsta misstanke om sköldkörtelrubbning ska du gå till vårdcentralen och ta ett blodprov. Ju längre du går utan behandling, desto sämre mår du. Och stå på dig.

– Feldiagnostiseringen är stor. Det är många som döms till dålig livskvalitet i onödan, säger Bo Wikland.

Tillfriskningen tar ofta upp till flera år, och i vissa fall kan patienten tvingas medicinera livet ut.

SKÖLDKÖRTELN sitter strax under struphuvudet och är en av kroppens viktigaste hormonproducenter.

CHECKLISTA

Lider du av två eller flera av följande symtom bör du kontakta läkare:

	Ja	Nej
1 Du är ständigt trött, hur mycket du än sover	☐	☐
2 Du är rastlös, irriterad och initiativlös	☐	☐
3 Du minskar snabbt i vikt, alternativt lägger på dig, till synes utan anledning	☐	☐
4 Du har hjärklappning, är darrhänt och nervös	☐	☐
5 Du har minskad sexlust och svårigheter att bli gravid	☐	☐

Det här kan symptomen också bero på:

- ✓ Stress.
- ✓ Depression.
- ✓ Klimakteriet.
- ✓ Att du nyligen fött barn.